

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20

القاضي سليم جبران
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט סלים ג'ובראן
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

ירושלים, כ"ג בשבט התשע"ה
14 בינואר 2014

תב"כ 3/20

העותרת: התנועה למען איכות השלטון בישראל

נגד

המשיבים: חבר הכנסת אבי וורצמן, סגן שר החינוך

עתירה למתן צו מניעה

החלטה

1. העותרת פנתה אליי היום, בעתירה למתן צו מניעה נגד המשיב, בגין הודעות דוא"ל ששלח לטענתה חבר הכנסת וורצמן לעובדי משרד החינוך, בעיקר לקראת הבחירות המקדימות שמתקיימות היום במפלגת הבית היהודי.

2. לטענת העותרת, תוכן הודעות הדוא"ל הוא בגדר תעמולה אסורה, ונוכח העובדה כי ההודעות נשלחו תוך שימוש במשאבי ציבור (רשימות תפוצה של משרד החינוך) – מדובר בעבירה על דיני התעמולה. לטענת העותרת: "אמנם, שר, ובעניינינו סגן שר, זכאי לפרסם את פועלו, אך זאת רק מתקציב רשימתו ולא מתקציב וממשאבי משרדו. ככל ששר מבקש לפרסם פעילות שנעשתה במסגרת משרדו וסמכותו יש להקפיד כי המידע יהיה כזה שלאותו גוף מבוקר יש עניין אמיתי בהפצתו, ולא יכלול תיאור הישגים אישיים של השר או של עובד המשרד או פרסום שבו מופיעה תמונתו של השר המזוהה עם רשימה, כשהפרסום כולל סיכום הישגיו" (סעיף 14 לעתירה).

עמוד 1 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

3. יצוין, כי העותרת ביססה את טענותיה על האיסור לעשות תעמולה תוך שימוש במשאבי ציבור מחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק הבחירות). אולם, מרבית טענות העותרת מופנות בנוגע לתעמולה שנעשית למען הבחירות המקדימות למפלגת הבית היהודי. נוכח כך, האיסור הרלוונטי קבוע בסעיף 28כה3 לחוק המפלגות, התשנ"ב-1992 (להלן – חוק המפלגות). עם זאת, שני האיסורים דומים וכמעט זהים – ודאי בתכליתם.

4. ביקשתי את תגובת המשיב. בתגובתו, מציין סגן השר וורצמן כי "משלוח המייל לתפוצה של משרד החינוך אירעה בשל טעות אנוש. אכן נשלח מייל לכמה עשרות עובדי המשרד. עו"ד דורית מורג היועצת המשפטית של המשרד הפנתה את תשומת הלב לתקלה שאירעה ומיד עם הפנייה הוסרו כתובות המייל של עובדי המשרד מרשימת התפוצה של המשיב. כמו כן הוסרו מספרי הטלפון של עובדי משרד שהתשרבבו לרשימה של מספרי הטלפון של המשיב. ניתנה הוראה חדה להקפיד ולא לשגר הודעות בענייני הבחירות לעובדי המשרד. יודגש, כי עובדי משרד החינוך אינם בגדר קהל היעד שאליו מכוון המשיב את תעמולת הבחירות שלו. תעמולה זו מכוונת הייתה לחברי מפלגתו" (סעיף 2 לתגובה).

5. עוד הדגיש המשיב כי סרטון שצורף להודעות המייל מומן על חשבון המשיב ולא מכספי ציבור. נוכח האמור לעיל, לשיטת המשיב, אין צורך מעשי ליתן צו מניעה, ויש למחוק את העתירה.

6. דין העתירה להתקבל. נוכח סד הזמנים, אין ביכולתי להרחיב – אולם לגישתי, וכפי שפעלתי בבחירות האחרונות לרשויות המקומיות, על האיסור בנוגע לתעמולה תוך שימוש במשאבי ציבור, יש להקפיד – קלה כחמורה (ראו: תר"מ 14/20 "למען התושבים" נ' חופרי (16.6.2013) (להלן: עניין חופרי)). "על הוראת סעיף 2 א לחוק הבחירות יש להקפיד ביתר שאת בכל הנוגע לנבחרי ציבור מכהנים, ובפרט בנוגע לראשי מועצה או עיריות. זאת, כדי לצמצם את היתרון וחוסר השוויון האינהרנטי בגיוס תמיכה למועמד מכהן" (עניין חופרי, פס' 17). דברים אלה נאמרו ביחס לבחירות לרשויות המקומיות, הם נכונים גם ביחס לבחירות המקדימות, ובוודאי שהם נכונים ביחס לבחירות לכנסת.

7. עיון בהודעות הדוא"ל מלמד כי לא יכול להיות עוררין כי התוכן, בהתאם למבחן הדומיננטיות, הוא בגדר תעמולת בחירות. עם זאת – בכך אין די. האיסור הרלוונטי מדיני התעמולה הוא על תעמולת בחירות תוך שימוש במשאבי ציבור. ברי, כי תוכן הודעות הדוא"ל – אם היה מתפרסם לא תוך כדי שימוש במשאבי ציבור – לא היה נכנס בגדר האיסור הרלוונטי. אין כל פסול בכך שמועמד שמכהן במשרה פוליטית, יציג לציבור הבוחרים את הישגיו במהלך כהונתו: כל עוד הצגתם אינה נעשית תוך שימוש במשאבי ציבור ואינה מנוגדת ליתר האיסורים שבחוק. בבחירות לרשויות המקומיות, אמרת דברים אלה, שרלוונטיים גם לענייננו בשינויים המתחייבים:

"ביום 22.10.2013, מועד הבחירות לרשויות המקומיות, על תושבי הרשויות המקומיות לבחור את נבחריהם על פי צו מצפונם ועל פי אמונתם בנוגע למועמד המתאים ביותר לרשות העירייה. אמונה זו, וודאי שיכולה היא להסתמך על הישגיו של המועמד בתפקידים קודמים שביצע, לרבות בכהונות קודמות כנבחר ציבור. אם הישגיו של ראש עיר מהווים יתרון על פני אדם פלוני המבקש להחליפו, הרי מדובר ביתרון אשר נבחר הציבור הרוויח ביושר, ואין כל פסול ביידוע הציבור עליו. להיפך, נדמה כי מן הראוי שמועמד לראשות עירייה יחשוף בפני הבוחרים את הישגיו העבר של ונתונים רלבנטיים נוספים שסייעו להם בבואם להחליט על הצבעתם" (תר"מ 33/20 קוניק נ' בן שחר (15.7.2013)).

8. משכך, השאלה הנדרשת הכרעה היא האם הודעות הדוא"ל הופצו על ידי המשיב תוך שימוש במשאבי ציבור. בעבר קבעתי, כי רשימות תפוצה של רשות מקומית הן בגדר משאב ציבור שהשימוש בו אסור למען תעמולה (ראו: תר"מ 116/20 רוזן נ' אדיב (1.7.2013)). העותרת טוענת כי הודעות הדוא"ל נשלחו לעובדי משרד החינוך תוך שימוש ברשימות תפוצה מעין אלה. המשיב לא הכחיש עובדה זו וטוען כי הסיבה לכך היא בטעות אנוש. עם זאת, ולשם הזהירות, ניתן בזה צו מניעה האוסר על המשיב לפרסם תעמולה תוך שימוש במשאבי ציבור.

9. יצוין, כי העתירה נסובה בעיקר סביב הבחירות המקדימות למפלגת הבית

היהודי. עם זאת, בפתח העתירה, התבקשתי ליתן צו מניעה הן בנוגע לתעמולה ביחס לבחירות המקדימות למפלגת הבית היהודי הן ביחס לבחירות לכנסת. בהתאם, הצו שניתן לעיל – חל על שני אלה יחד.

10. סוף דבר, העתירה מתקבלת כאמור לעיל. בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, כ"ג בשבט התשע"ה (14.1.2015).

סלים גיבראן
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20